

Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 3300023 VALTIONEUVOSTO

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen lausunto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi (VN/8871/2019)

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos -liikelaitoksen johtokunta hyväksyi kokouksessaan 23.9.2020 liitteenä olevat vastaukset kohdennettuihin lausuntokysymyksiin ja lausuntona seuraavan:

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokunnan näkemyksen mukaan

- Pelastustoimen valtakunnallisia valmisteluja ja järjestelyjä tulee kehittää, mutta se ei edellytä hallintorakenteiden muutosta vaan lisärahoitusta
- Pelastustoimen tulee jatkossakin tuottaa ensihoidon palveluja pelastustoimen ja terveydenhuollon synergiaetujen turvaamiseksi
- Kaikissa säädösehdotuksissa ja niiden perusteluissa sekä tulevien sote-maakuntien nimessä tulee näkyä periaate, että pelastustoimi ei ole osa sosiaali- ja terveydenhuoltoa, vaan se on oma erillinen ja asemaltaan sosiaali- ja terveydenhuoltoon rinnasteinen toimialansa
- Länsi-Uudenmaan sote-maakuntaan kohdistuvat, rahoituskriteereistä johtuvat, leikkaukset eivät ole hyväksyttävissä, ja
- Uudenmaan erillisratkaisun aluejako on kannatettava

Uudistuksella haetaan pelastustoimen parannusta pelastustoimen valtakunnallisiin valmisteluihin ja järjestelyihin. Tavoite on kannatettava. Parantaminen ei kuitenkaan edellytä pelastustoimen hallintorakenteen muutosta, vaan riittävää lisärahoitusta. Voimassa olevan pelastuslain 23 § 1. mom. mukaisesti vastuu ja toimivalta tästä on sisäministeriöllä. Valtakunnallinen kehittäminen on siis mahdollista jo nykyllä lainsäädännönkin nojalla. Myös pelastustoimen muu tutkimus- ja kehittämistyö on välttämätöntä, mutta se edellyttää lisärahoitusta. Hallintorakenteiden kannalta se olisi mahdollista jo nyt.

Pelastustoimen ja ensihoidon synergiaedut on turvattava ja niitä on kehitettävä entisestään siten, että pelastuslaitos toimii jatkossakin ensihoitopalvelujen tuottajana. Pelastustoimessa ja ensihoitopalvelussa voidaan käyttää samaa asemaverkostoa, samoja tukitoimintoja, samoja toimintamalleja ja yhteisiä harjoituksia sekä yhteistä

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos 03.00.00
23.9.2020

3876/2020

suuronnettomuus- ja poikkeusolojen valmiutta. Ensihoidon järjestämisen on tällöin kustannustehokkaampaa kuin sosiaali- ja terveystalvönelujen tai yksityisen palveluntuottajan tekemänä. Toisaalta pelastustoiminta on osaavampaa ja vahvempaa, kun pelastustoimintaa tekevä henkilöstö on aktiivisesti mukana myös ensihoidon tuottamisessa. Tällöin pelastustoimen henkilöstö mahdollistaa tarvittaessa nopeastikin ensihoitokapasiteetin lisäämisen.

Ehdotus kiristäisi merkittävästi sisäministeriön ohjausvaltaa pelastustoimessa. Perusteluna tälle on, että keskitetty ohjausvalta ja valtion rahoitus antavat mahdollisuuden kansallisten uudistusten tehokkaampaan toteutukseen. Huomionarvoista on, että tällöin pelastustoimen ohjauskustannukset tulevat huomattavasti kasvamaan nykyisestä. Ilman lisärahoitusta esitetty uudistus jopa heikentää pelastustoimen palveluja, koska ohjaus- ja valvontamekanismi olisi jatkossa nykyistä raskaampi.

Pelastustoimen järjestämislain perusteluissa todetaan, että pelastustoimen järjestelmästä on muodostunut hajanainen eikä se kykene riittävän hyvin toteuttamaan suuria valtakunnallisia uudistuksia. Perusteluteksti vaikuttaa siltä, että järjestelmä on tarkoitushakuisesti kuvattu todellisuutta hajanaisemmaksi. Suomen pelastustoimi on jo nyt alueellistettu 22 alueelliseen pelastustoimeen, joten se on merkittävästi yhtenäisempi kuin toisena muutoskohteena oleva kuntapohjainen sosiaali- ja terveystoimi. Lisäksi perusteluissa ei ole lainkaan kuvattu pelastuslaitosten välistä keskinäistä vapaaehtoista, organisoitua ja resursoitua vapaaehtoista yhteistyötä (pelastuslaitosten kumppanuusverkosto), jolla pelastuslaitosten vastuulla olevaa työtä on systemaattisesti yhdenmukaistettu jo vuodesta 2008 lähtien. Suurten valtakunnallisten uudistusten toteuttaminen ei riipu hallintomalleista, vaan riittävästä resurssoinnista.

Veli-Pekka Ihamäki
Pelastusjohtaja
050 406 5498
veli-pekka.ihamaki@espoo.fi

Liitteet

- 2033-2017-36 Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen vastaukset kohdennettuihin lausuntokysymyksiin 966608_1_0.pdf

Tiedoksi

-